

”יקרבו ימי אבל אבי ואהרנה את יעקב אחי”

נשאלת השאלה: מדוע השתמשה התורה כאן בלשון של 'אבל' היה יותר נכון לכתוב: "ימי פטירת אבי" שאז לכאורה יוכל עשו להרוג את יעקב?

ותירץ בעל הכלי יקר: "התורה מגינה ומצילה" כל זמן שיעקב היה עוסק בלימודו היה ברור לעשיו שיש מלאך ששומר ומגן עליו ואין אפשרות להזיק לאחיו יעקב אך מרגע שיקרבו ימי אביו של יעקב אביו, הרי שיעקב יהיה אבל, ואבל אסור בלימוד התורה וממילא יוכל להורגו

מסופר באחת הערים בליטא נערכה פעם אסיפה למען הקמת בית חולים יהודי, ובראש האסיפה עמד החפץ חיים זצ"ל אל האסיפה הגיעו עשירים רבים, אשר תרמו מכספם למען הקמת בית החולים, איש איש כמתנת ידו: זה תרם שלוש מיטות, וזה תרם שבע מיטות, האחר תרם שתי מיטות [שהרי מיטות של בית חולים יקרות הן, שאף אחד מישאל לא יצטרך] החפץ חיים כיבד את התורמים, הביע את הערכתו אליהם, ונתן להם הרגשה טובה על החסד הגדול שהם עושים והנה פתאום נכנסו לאסיפה כמה תלמידי ישיבה, והחפץ חיים קיבל אותם בכבוד גדול עד מאוד דבר זה הפריע מאוד לכמה מהעשירים: "היתכן? ! אנו נותנים כסף, והרבה כסף, ואלו תלמידי הישיבות לא תורמים כלל, ומכבדים אותם יותר מאתנו? ! " אחד העשירים אזר עוז ושאל את החפץ חיים בעקיצה: "כמה מיטות תרמו בני הישיבה הללו? " השיב להם מיד החפץ חיים: " מה אתם מדברים? ! כל אחד מהם נתן חמישים מיטות! " נדהמו ותמהו העשירים: מה פירוש שנתנו חמישים מיטות, הלוא זה סכום עצום! הלוא אנחנו, עם כל כספינו לא נתנו אלא עשר מיטות לכל היותר, והם תרמו חמישים? !

חזר החפץ חיים על תשובתו, ואמר: "כך כל אחד מהם תרם חמישים מיטות שלא יהיו כל אחד מהם נותן בלימוד התורה שלו - שימנעו חולים! הם תורמים את המיטות שלא יהיו בבית החולים! התורה היא מגינה ומצילה, תורתם תציל אנשים רבים ממחלות ומצרות! "

”בעבור תברכך נפשי בטרם אמות”

מדוע יצחק מבקש לברך את עשיו ולא את יעקב? !

מסופר רופא אלטרנטיבי מצליח, היו שבעה ילדים לצערו, כולם היו הוללים ומתענגים על הרווחים הגדולים שהגיעו מייצור התרופות מצמחים טבעיים שרקח לאנשים שהגיעו בשעריו כולם למעט בנו הקטן אשר ישב ולמד את סודות הרפואה, עמד על דרך גידול הצמחים המיוחדים ואף לא פעם רקח תרופות בעצמו כאביו נעדר מהקליניקה הרופא הזקין ולקראת מותו קרא לעורך דין וביקשו לרשום צוואה העו"ד שהכיר את בנו המוצלח של הרופא אמר: "אני מבין בוודאי כבודו ורצה לרשום הכול על הבן הקטן?!" לא,"

השיב האבא, "רשום הכול על ששת הבנים האחרים ולקטן אל תיתן כלום! " התפלא עורך הדין ושאל מדוע? !

השיב הרופא החכם: "בני הקטן אינו זקוק לכסף שלי הרי כשאמות - כל הקליניקה שלי תעבור לרשותו, לאחיו האחרים אין עניין בה המוניטין שלי גדול, הלקוחות שלי מכירים אותי, יגיעו אליו והוא יתפרנס בכבוד לעומתו - אחיו זקוקים לכסף כדי להמשיך בבזבזנות שלהם אין לי ספק כי עד מהרה לא יישאר מכל הוני מאומה, בטיפשותם הם יזבזבו אותו מיד אך חושש אני שאם אתן גם לו כמותם, יבואו הם אל האח הקטן וידרשו את ממונו בטענה: "שכל העושר שלך

הוא מאבינו הרי קיבלת חלק כחלק ובנוסף את רזי המקצוע" כעת שלא קיבל הוא מאומה, ממילא לא תהיה להם תרעומת על אחיהם הקטן "

כן הוא הנמשל: יצחק ידע שיעקב יסתדר עם הקב"ה שהרי לימוד התורה יביא עמו עושר וכבוד כמאמר חז"ל: "אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד" הוא רצה למנוע מעשיו להתנכל לבנו יעקב בעתיד ולכן העדיף לברך דווקא את זה שזקוק יותר

”ויוחפרו עבדי יצחק בנחל”

החפץ חיים זצ"ל הסביר: שכל ההתעסקות בבארות אשר חפר יצחק מלמדנו, שלעולם לא ירפה האדם ידיו מלהמשיך את העסק אשר התחיל אל יאוש ואל כישלון היכולת לנסות חשובה היא להתקדמות שלנו לא פעם בייאוש אנו מפסידים את תכלית החיים, נשארים שבויים ליצרנו ולא מתקדמים מאומה

ודבר יובן על פי המשל:

ילד אחד הלך לקרקס, הסתובב בין האוהלים ומגורי החיות המאולפות כאשר הגיע למקום משכנו של הפיל נדהם הזאטוט למראה מוזר מאד: הפיל הענק היה קשור בשרשרת ברזל פשוטה ליתד קטן ורעוע שאפילו הוא - זאטוט קטן מסוגל להוציאו במשיכה קלה "מוזר מאוד, הרי הפיל יכול לנתק את השרשרת, לחלוץ בקלות את היתד ולצאת לחופשי" - חשב לעצמו "היי, ילד מה אתה עושה כאן? !", שאל אותו לפתע אחד מעובדי הקרקס "כלום אני רק מסתכל" ענה הילד "אני מיד מסתלק רק תגידי לי רק משהו אחד: איך הפיל עומד בשקט כשהוא יכול בקלות לנתק את השרשרת ולהשתחרר? ! " חייך העובד והסביר: "הפיל הזה נמצא אצלנו מאז שהוא קטן אז הוא באמת ניסה כמה וכמה פעמים הוא לא הצליח למרות ניסיונותיו ופשוט התייאש כך קבע לו בראשו שהיתד והשרשרת חזקים ממנו ולכן גם כעת, כשהוא כבר ענק, הוא אפילו אינו מנסה"

יצחק אבינו חפר ולא מצא מים, הוא לא התייאש וחפר באר אחרת עד שמצא מים, רבו איתו עליה ושוב אינו מרפה חפר באר אחרת, וכך המשיך במלאכת החפירה מבלי להרפות עד שסוף סוף חפר ומצא באר שלא רבו עליה וקרא לה: רחובות

סיים החפץ חיים: כן הדבר בכל העניינים החומריים והרוחניים כאחד, בין אם זה במסחר ובין בלימוד התורה גם אם לא הצלחת בתחילה בלימוד, אל לך לעזוב את התורה, כי סוף הכבוד לבוא, ואם נכשלת תחילה, תמיד אפשר לקום, ולבסוף עוד תעמוד על אמתתה

”ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד”

רש"י מבאר: למה חרד יצחק, אמר: שמא עוון יש בי, שברכתי קטן לפני גדול ושניתי סדר היחס. התחיל עשיו מצוח: "הכי קרא שמו יעקב, ויעקבני זה פעמים" אמר לו אביו: מה עשה לך? אמר לו: "את בכורתי לקח, והנה עתה לקח ברכתי". אמר: בכך הייתי מצר וחרד, שמא עברתי על שורת הדין. עכשיו לבכור ברכתי, "גם ברוך יהיה" לא מובן מהי תלונתו של עשיו? !

במדרש בראשית רבה סג, יג מובא: שכשבא מן השדה והוא עייף, בשביל נזיד העדשים היה מוכן לשלם תמורתו את הבכורה, לא זו בלבד אלא שבכדי להצדיק את טיפשותו - החל לחרף ולגדף את העבודה שבכורים ולגלג על אחיו התמים, שמחשיב את הבכורה ומוכן לתת תמורתה נזיד עדשים. והנה שכשיעקב אבינו השתמש

>> בזכות הבכורה לקבל את הברכות, מתמרמר הוא על 'רמאותו'...
היתכן?!

"עקב אשר שמע אברהם בקולי"

בילדותו גדל הרה"ק רבי מנחם מענדל ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א בבית סבו הגדול הרה"ק בעל התניא זיע"א, לא אחת היה מבקש מסבו לבאר לו דברים מוקשים בלימודו. פעם ביקש שיבאר לו את פירוש הפסוק "עקב אשר שמע אברהם בקולי" נענה בעל התניא ואמר: אברהם אבינו פעל על עצמו על ידי ניסיון העקדה ושאר הניסיונות, שציווי של ה' יורגש אצלו בכל קומתו, ראש, גוף ורגל. על כך רומז הפסוק "עקב אשר שמע אברהם בקולי" אפילו עקב רגלו של אברהם הרגיש באלקות.

סיפור לשבת

מעשה שסיפרו מכירי בעל המעשה איש עסקים חרדי מפורסם המתגורר בעיר לייקווד שבארצות הברית שנתברך בברכת שמים מרובה. הוא מנהל משרד גדול העוסק בקנייני נדל"ן, במשרדו עובדות נשים חרדיות לדבר השם, נשות אברכים, וכך סיפר: ה שעה אחת עשרה בבוקר אני נמצא בסידורים דחופים, הטלפון הנייד שלי מצלצל. על הקו אחת העובדות, אני שומע בטון דיבור שלה שהיא מהססת אם לשאול או לא... הייתה שתיקה לכמה רגעים, לבסוף היא התעשתה ואמרה: "רצייתי לברר איזה שהוא ענין מסוים. היום בבוקר קיבלתי ממך בדואר האלקטרוני הודעת אימייל שבה נתת הוראה להעביר סכום של שבעים אלף דולר לחשבון בנק מסוים". היא ביקשה ממני אישור טלפוני לפני שהיא מבצעת את ההעברה.

לרגע הייתי המום, כי מעולם לא שלחתי הודעה ובקשה כזאת... אמרתי לה בהחלטיות שאני לא העברתי לה בקשה כזאת וכמובן שלא תבצע את ההעברה. לאחר תקופה של בירורים התברר שגנב נוכל פרץ לאימייל שלי, והוא שלח את ההודעה בשמי להעביר את הסכום הנ"ל לחשבון בנק שלו...

עוד התברר שהנוכל עשה "שיעורי בית" ועשה מחקר מקיף והתחקה אחר סגנון הכתיבה שלי, וזה מה שעשה כשביקש את שבעים אלף הדולר, וברוך השם המזימה שלו לא צלחה. לאחר שנרגעתי מההלם והבהלה, וכמובן ששמחתי שמחה גדולה שניצלתי "מעוקץ" לא קטן, שאלתי את העובדת מדוע החליטה לברר אצלי על ההעברה, הרי כפי מה שהיה נראה לעיניי נראה היה שאני בעצמי כתבתי את האימייל ולא היה כאן מקום לספיקות...

השיבה העובדת בקול נרגש: "מכיוון שקבעת חוק בל יעבור, שבמשרד זה אין העובדים פונים לעובדות המשרד בשמן הפרטי בשום פנים ואופן לא בקרי ולא בכתיב. וכאן הבחנתי במשהו מוזר שלא מתאים לסגנון שלכם, פנית אלי בשמי הפרטי. הסגנון היה בדיוק אותו סגנון אך הפניה אלי בשמי הפרטי עוררה בי חשד גדול מאוד, לכן אמרתי שמשוה לא "מריח טוב" וכדאי להתקשר אליך לבדוק... למדנו שמי שעומד כמו חומה בצורה ושומר על כל גדריו הצניעות והסייגים שקבעו חכמי הדור, זוכה לברכה והצלחה, ועל ידי זה מוצאים חן ושכל טוב בעיני אלוקים להשפיע שפע פרנסה מלוא חפנים.

זהו שאמרו חז"ל: "אין האדם רואה נגעי עצמו". הוא נוטל שוחד, וכל עניינו ומעייניו ברמאות הזולת... אך כשמגיע הדבר אליו זעקתו נשמעת למרחקים... כן הוא אצל עשוי: כשביזה את הבכורה וצחק על אחיו יעקב התמים שמכרה לו, היה הוא בעצם הערמומי והנוכל - זה בסדר ואין כאן כל פסול. אך שהבין שיעקב לקח את הבכורה בצדק כפי שפסק אביו לאחר מכן: "גם ברוך יהיה!", הו... אז פרץ הוא בזעקה: "הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמיים...".

"ויקראו שמו עשו"

מספרים על הרה"ק רבי משה חיים אפרים מסדליקוב זיע"א בעל "דגל מחנה אפרים" נכדו של הבעש"ט הקדוש זיע"א, שנזדמן פעם לפונדק אחד עם סופר משכיל, הקניטו הלה. ואמר לו: כבודו הוא אמנם נכד הבעש"ט, אך דומני שלי יש יותר חסידים מאשר לכבודו. נענה הצדיק ואמר: אין תימה בדבר, בפרשתנו כתוב "ויקראו שמו עשו" פירש רש"י הכל קראו לו כן, ואילו "ויקרא שמו יעקב" הקב"ה קראו כן. את עשו הכל מכירים, ואילו את יעקב מכיר רק הקב"ה.

"ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו"

פעם אחת סיפר הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א לחסידיו: למורי ורבי הצדיק רבי חיים מטרערנוביץ זיע"א בעל "באר מים חיים", היה בן שלא הלך בדרך הישר וציער מאד את אביו, למרות זאת לא הרחיק רבי חיים את בנו מעליו ואף קרבו מאד, דאג לכל מחסורו וקיווה שיחזור למוטב. פעמים רבות שמעתי את רבי חיים כשהוא נושא את ידיו הטהורות לשמים ואומר: רבוננו של עולם, "יהי רצון שאף אתה תנהג בבניך במידת הרחמים כשם שאני הקטן נוהג בבני זה, גם לי בן שסר מדרך הישר, אף אתה אל תסיר פניך מהם אלא רחם עליהם". דבר זה אמר הרה"ק רבי מאיר מרומז בתורה, במה שנאמר "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו", יצחק אבינו ידע ברוח קדשו כדאיתא בגמרא (מסכת שבת דף פ"ט) שלעתיד לבוא יטען הקב"ה כלפי יצחק בניך חטאו, לפיכך קרב יצחק אבינו את עשו בנו כדי שבבוא היום יוכל גם הוא לטעון ולומר, אני אהבתי את בני אף על פי שהיה זה עשו, גם אתה ריבוננו של עולם, מחל לבניך.

חילתא
בדיחותא

שני חברים הגישו בחינה, קיבלו אפס. אחד ניגש למורה ושאל "למה?", "כי העתקת מהחבר." "לא נכון, המורה." "כן נכון." "ענתה." "בתשובה שלו היה כתוב "לא יודע" ובתשובה שלך היה כתוב "גם אני לא יודע"."

אמרות
וחידושים

"ותאמר לו עלי קללתך בני"

רבקה רמזה ליעקב על שלוש צרות עיקריות שיבואו עליו: עשו, לבן, יוסף שהם ראשי תיבות "עלי"